

Kilyén Ilka laudációja

„Irigyeljük a vén Európától *Kilyén Ilka* műsorát” – így méltatta a kanadai magyarság folyóirata az erdélyi színésznő szívbemarkoló önálló estjét, az *Ágról szakadt madár* című csángó összeállítást. És bizony büszke lehet az a közösség, amelynek olyan szószólója van, mint amilyen a marosvásárhelyi Kilyén Ilka, akit határokon és tengereken innen és túl ismer a magyarság. Aki több mint 30 esztendeje – amióta a marosvásárhelyi Színművészeti Főiskolán lediplomázott –, szolgálja nemzetét, menti és népszerűsíti a magyar népi valamint irodalmi kultúra kincseit, és életével is példát mutat mindenkinek, aki magyarnak született erre a világra.

Marosvásárhelyen nőtt fel, ma is a város magyar színházának tagja, és az erdélyi magyar előadóművészet egyik legjelentősebb személyisége. Sokszínű tehetségét a színpadon vígjátéki és drámai szerepeken bizonyította, ám kifogyhatatlan művészi energiaforrásaiból merítve évtizedek óta a saját maga által válogatott zenés és irodalmi műsoraival lép fel odahaza és a nagyvilágban. Egyforma hittel és lelkesedéssel mond verset, énekel népdalt, tart előadást Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Budapesten, Zentán, Rév-Komáromban, Újvidéken, Torontóban vagy Stockholmban zsúfolt házak előtt, miként a szórványmagyarság apró falvaiban akár tucatnyi hallgatóságnak is.

Tekintsük át röviden Kilyén Ilka egyéni pályafutását, amelyet színházi szerepein túl valósított meg. Első önálló műsorával, a *Kései sirató József Attiláért* c. verses összeállítással 1980-ban mutatkozott be Temesvárott. A nagysikerű *Ágról szakadt madár – Ballada a csángó sorsról* c. verses-énekes estje immár húsz éve műsoron van. Az ebben foglalt archaikus imádságok, énekek egy hánytatott sorsú népcsoport monumentális emlékei. A marosvásárhelyi református Vártemplom templom falai között csendültek fel először Kilyén Ilka előadásában. A művésznő *Tűz – kiálltó szó a megmaradásért* c. műsora az erdélyi sors, a helytállás himnusza, míg a *Virágzik számban az átok* című összeállításával a mostoha sorsú, erdélyi cigányság kultúrájának állít emléket. Ezrek hallgatják évek óta élőben és lemezzről *Karácsonyi rege – Karácsonyok a Kárpát-medencében* című műsorát, melyet magyar népi és szépirodalmi alkotások gyöngyszemeiből állított össze. Ugyanakkor gyönyörűséges vallomás az anyaságról a *Jött egy csoda* c. műsora, amely ma – amikor fogyatkozik a nemzet – különösen fontos üzenetet hordoz. Az erdélyi sorsot idézi Kilyén Ilka *Szétszórtan* c. műsora. És mert vigadni nehéz időkben is szokott az emeber, *Vadvirágos erdő szélén* c. zenés estjével feleleveníti a magyar nótakincs gyöngyszemeit, *Derűs Erdély* c. önálló estjével pedig a Tamási Áron, Nyirő József, Wass Albert írásain és a népköltészet alkotásain keresztül a

sajátságos erdélyi humor világába enged betekintést. *Aranyország* című estje az 1000 éves Mezőség múltját eleveníti fel.

Azt hinnénk, mindez, valamint a hűséggel, odaadással végzett színházi munkája és családjai szolgálata bőven elég feladat egy embernek. Kilyén Ilka azonban mindezek mellett szerteágazó közéleti tevékenységet is folytat. Elnöke a *Székely Színház Egyesületnek*, amely a marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat művészi produkcióit hivatott segíteni, és a színház személyzetének szakmai fejlődése érdekében szervez work-shopokat, konferenciákat. Ezen kívül kuratóriumi tag és ötletgazda a *Helikon-Kemény János Alapítványban*, részt vesz az évente Marosvécsen megrendezett ünnepek szervezésében, és ugyanitt verset mond, műsort vezet. Ugyanakkor a negyedévenként megrendezett irodalmi megemlékezések (Áprily-, Dsida-, Reményik-, Kós Károly-est) művész – előadója is. Túl ezen a *Maros megyei EMKE* kulturális alelnöke, több olyan program kitalálója és szervezője mint a *Fiatal tehetségek tavasza*, vagy a *Marosvásárhelyi Napok Magyar dalestje*, illetve a *Vásárhely visszavár* c. műsor, a *Sokszínű Vásárhely* című költői est, amely a városban élő különböző nemzetiségek költészetéből összeállított válogatás.

Alelnöki tisztséget vállalt a városban működő *Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület*-nél, ahol – amint mondja: „szervező, zsűritag, előadó vagyok. Mindenem.” Kilyén Ilkát 1998-ban az EMKE **Kemény János díjjal** és 2006-ban A Magyar Művészetért Kuratóriuma **Bartók Béla Emlékdíjjal** tüntette ki.

Engedtessék meg nekem egy személyes emlék felidézése is. 1970-ben történt. A legendás marosvásárhelyi Bolyai gimnázium diákjai voltunk, Ilka meg én. Szünetben az ódon folyósó sarkába húzódva sutyorogtunk. Két csitri álmodozott... Házasságról, gyerekekről. Aztán ő arról, hogy színésznő lesz, én pedig hogy újságíró, aki majd írni fog az ő sikereiről. Azóta eltelt 40 esztendő. Nem telt el hiába. Ilka, az álmainkból egy jó csomót valóra váltottunk. Ideje újakat szőni!

Medgyessy Éva újságíró